

Curs de laurea magistrala a nivel unich de Sciënzes dla Formaziun primara
Seziun ladina

Syllabus

Titul dl curs	Practicum 5 (P5)
Codesc dl curs	13431
Setur scientifich-disciplinar dl curs	
Stüde	Sciënzes dla Formaziun Primara – Seziun ladina
Semester	01 (invern) y 02 (isté)
Ann de stüde	5 ^o ann
Credic formatifs	20
Modular	Sce

Numer complessif de ores	370 ores: 340 ores de practicum diret (170 tla scolina y 170 tla scora primara) y 30 ores de practicum indiret
Numer complessif de ores de labor	30 ores
Frecuënza	Ciara regolamënt
Cursc propedeutics	Practicum 1

Fins formatifs spezifics dl curs	<p>Le Practicum 5 é caraterisé da pratiches de atuaziun, te situaziuns reales, dles competënzes dl maester profesionist/dla maestra profesionista dl dagní che sá da gestí la complessité dl laur pítan n model didatich y educatif adaté ai contescé spezifics dla scolina y dla scora primara.</p> <p>Al é n percurs operatif y reflëssif olache al vëgn metü tla pratica te na manira cosciënta les competënzes dl maester inclusif/dla maestra inclusiva te situaziuns reales.</p> <p>Le fin é chël de programé, realisé y valuté prozesc formatifs inclusifs por atué i liví de competënza dá dant dal profil profesional.</p> <p>Fins formatifs dl Practicum 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mète en pratica autonomamënter les competënzes profesionales te trami i scalins dla formaziun (scolina y scora primara) tres ativités educatives y didatiches • programé y realisé prozesc formatifs coerënc cun les Indicaziuns Provinziales y Nazionales <ul style="list-style-type: none"> - adoran metodologies funzionales y efiziëntes che pëia ia da na didatica ativa, laboratoriala y colaborativa y inclusiva - cun na atenziun particolara ai elemënc de spezifizité y de continuité di dui scalins dla formaziun • partí le laur educatif y didatich y les dezijiuns cun le tutor/la tutora, maestri/maestres y d'atres porsones dl ciamp profesional • analisé y autovaluté les competënzes profesionales (relazionali-comunicatives, metodologiches y didatiches, inclusives, reflëssives, de valutaziun, digitales y deontologiches) tignin cunt ince dl <i>feedback</i> dl tutor/dla
---	---

	<p>tutora</p> <ul style="list-style-type: none"> • fá reflesciuns sòn la pratica por cherié lians cun les theories te na manira critica y cosciènta • delinié le plann de svilup profesional personal te na otica de n aprenimènt che dóra dóta la vita • adoré le portfolio sciöche stromènt de documentaziun dla formaziun y dla pratica y sciöche lerch por reflesciun y autovalutaziun • svilupé na vijjiun olistica dl laur pedagogich y de formaziun che tègnes cunt dla porsona te dúc sù aspec, sües ressurses y sües carateristiches specifiches.
--	--

Modul 1	Practicum tla scolina
Dozènt/a	Silvia Mussner
Codesc dl curs	13431 A
Setur scientifich-disciplinar dl/a dozènt/a	
Lingaz ofizial dl curs	Ladin
Orar d'udiènza	Dal lönesc al vèndres sòn domanda
Lista di argomènc tratá	<ul style="list-style-type: none"> • les competènzes profesionales dl maestra/dla maestra • stromènc por la proietaziun y la valutaziun de percursc formatifs • la normativa nazionala y provinziala por la proietaziun de percursc formatifs • le plann de svilup personal y profesional • stromènc de documentaziun y de reflesciun dl'esperienza de practicum (diare dl practicum y portfolio) <p>Le practicum é despartí sò plü avisa insciö:</p> <p>1) Practicum indiret dan, intratan y do le practicum diret (15 ores)</p> <ul style="list-style-type: none"> • cerna y aplicaziun de stromènc de üt'l por la programaziun y la valutaziun di prozesc formatifs • metodologies inclusives da podèi adoré tla pratica • les Indicaziuns Provinziales y Nazionales sciöche fondamènta por la programaziun y valutaziun • ajornamènt dl plann de svilup personal y profesional: reelaboraziun dla biografia formativa, definiziun de traverc de svilup, autovalutaziun • sistematisaziun y aplicaziun dles conescènzes y competènzes acuisides y sperimentades ti agn de stüde da denant y declinaziun de chèstes a nivel operatif, por definí le profil profesional personal cun le fin de passé dal profil dl studènt/dla studènta a chël da maester/maestra • presentaziun y condijijiun de unités d'aprenimènt/proiecc • reflesciuns sòn la esperienza de practicum • autovalutaziun respet al proprio plann de svilup personal y profesional • linies programatiches por le svilup costant (plann de svilup profesional) <p>2) Practicum diret tla scolina (170 ores)</p> <p>Le studènt/La studènta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fej na osservaziun y analisa dl contest, funziunala ai debojègns y ala proposta formativa che al/ara pita

	<ul style="list-style-type: none"> • programèia prozesc formatifs inclusifs en colaboraziun cun le tutor/la tutora y cun d'atres porsones dl ciamp profesional • realisèia proiec formatifs y educatifs cun na atenziun partìcolara ai aspec dla inclujun adoran de plü metodologies, formes de espresciun, stromènc y materiai didatics • verifichèia le percurs en referimènt al aprenimènt • adora modalitès de autoosservaziun y eteroosservaziun y valutaziun dla pratica personala (schedes de osservaziun, registraziuns video/audio y i.i.) • adora les consulènzes di coordinadus/dles coordinadèsses dl practicum por fá reflesciuns sòn la pratica y por mioré • adora le portfolio por la documentaziun dl percurs, por la reflesciun sòn le prozes y por ajorné le plann de svilup personal y profesional y nen fej n so habitus profesional adinfora
Modalité de insegnamènt-aprenimènt	La didatica é caraterisada da ativitès che vèiga le studènt/la studènta sciòche protagonist atif/protagonista ativa dl percurs tres: <i>brainstorming</i> , discusciuns, eserzitaziuns pratiches, analyses audio/video, analyses de caji, <i>cooperative learning</i> , reflesciuns individuais/te pers/te de pici grups/tl gran grup, consulènzes individuelles, presentaziuns y interaziuns cun le suport de <i>media</i> (p.ej. videoconferènzes, ambiènc digitai, stromènc interatifs).
Ores de leziun/labor complessives	170 ores de practicum diret y 15 ores de practicum indiret (labors)
Credic formatifs	10 CFU

Modul 2	Practicum tla scora primara
Dozènt/a	René Pescoll
Codesc dl curs	13431 B
Setur scientifich-disciplinar dl/a dozènt/a	
Lingaz ofizial dl curs	Ladin
Orar d'udiènza	Dal lönesc al venerdì sòn domanda
Lista di argomènc tratá	<ul style="list-style-type: none"> • les competènzes professionali dl maestra/dla maestra • stromènc por la proietaziun y la valutaziun de percursc formatifs • la normativa nazionala y provinziala por la proietaziun de percursc formatifs • le plann de svilup personal y profesional • stromènc de documentaziun y de reflesciun dl'esperienza de practicum (diare dl practicum y portfolio) <p>Le practicum é despartí sò plü avisa insciò:</p> <p>3) Practicum indiret dan, intratan y do le practicum diret (15 ores)</p> <ul style="list-style-type: none"> • cerna y aplicaziun de stromènc de ütli por la programaziun y la valutaziun di prozesc formatifs • metodologies inclusive da podèi adoré tla pratica • les Indicaziuns Provinziales y Nazionales sciòche fondamènta por la programaziun y valutaziun • ajornamènt dl plann de svilup personal y profesional: reelaboraziun dla biografia formativa, definiziun de traverc de svilup, autovalutaziun • sistematisaziun y aplicaziun dles competènzes acuisides y

	<p>sperimentades ti agn de stüde da denant y declinaziun de chëstes a nivel operatif, por definí le profil profesional personal cun le fin de passé dal profil dl studënt/dla studënta a chël da maester/maestra</p> <ul style="list-style-type: none"> • presentaziun y condivijiun de unités d’aprendimënt/proiec • riflessciuns sön la esperiënza de practicum • autovalutaziun respet al proprio plann de svilup personal y profesional • linies programatices por le svilup costant (plann de svilup profesional) <p>4) Practicum diret tla scora primara (170 ores)</p> <p>Le studënt/La studënta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fej na osservaziun y analisa dl contest, funziunala ai debojëgns y ala proposta formativa che al/ara pita • programëia prozesc formatifs inclusifs en colaboraziun cun le tutor/la tutora y cun d’atres porsones dl ciamp profesional • realisëia proiec formatifs y educatifs cun na atenziun particolare ai aspec dla incluiun adoran de plü methodologies, formes de espresciun, stromënc y materiai didatics • verificheia le percurs en referimënt al aprendimënt • adora modalités de autoosservaziun y eteroosservaziun y valutaziun dla pratica personala (schedes de osservaziun, registraziuns video/audio y i.i.) • adora les consulënzes di coordinadus/dles coordinadësses dl practicum por fá riflessciuns sön la pratica y por mioré • adora le portfolio por la documentaziun dl percurs, por la riflessciun sön le prozes y por ajorné le plann de svilup personal y profesional y nen fej n so habitus profesional adinfora
Modalité de insegnamënt-aprendimënt	La didatica é caraterisada da ativités che vëiga le studënt/la studënta sciöche protagonist atif/protagonista ativa dl percurs tres: <i>brainstorming</i> , discussiuns, eserzitaziuns pratices, analises audio/video, analises de caji, <i>cooperative learning</i> , riflessciuns individuales/te pers/te de pici grups/tl gran grup, consulënzes individuales, presentaziuns y interaziuns cun le suport de <i>media</i> (p.ej. videoconferënzes, ambiënc digitai, stromënc interatifs).
Ores de leziun/labor complessives	170 ores de practicum diret y 15 ores de practicum indiret (labors)
Credic formatifs	10 CFU

Resultac de aprendimënt pretenüs	<p>(I resultac de aprendimënt y les competënzes pretenüdes se referësc ai descriturs de Dublin)</p> <p>Conescënza y comprenjiun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • conescënza dla normativa istituzionala provinziuala • conescënza de modei de competënza dl maester/dla maestra • conescënza de modei de programaziun • conescënza de stromënc y tecniches de osservaziun, analisa y valutaziun • conescënza de strategies inclusives
---	--

- conescënza de elemënc de continuité y spezifizité di dui scalins dla formaziun (scolina y scora primara)
- comprenjiun dla scolina y scora sciöche systems y vijun sistemica dla profesciun

Capazität da apliché conescënza y comprenjiun:

- aplicaziun de modei de programaziun de percursc formatifs tla situaziun reala, organisá y coerënc cun le program dl grup/dla classa
- aplicaziun flessibla de pratiches y metodologies adatades por le contest
- aplicaziun de tecniches de osservaziun y de *feedback* por analisé la pratica (p. ej. audio- o videoregistraziun)
- implementaziun dl portfolio cun la documentaziun dl percurs de practicum y l'ajornamënt dl plann de svilup personal y profesional

Autonomia de iudize:

- capacità de valutaziun y ajornamënt dla identité profesionala personala
- analisa y metacogniziun en referimënt al savëi/savëi da fá/savëi da ester
- renforz dla capacità da comuniché y motivé la vijun pedagogica personala y les dezijiuns didatiches
- valutaziun critica de metodologies desvalies, de stromënc y materiai didatics en referimënt ala situaziun reala

Abilités comunicatives:

- partezipaziun ativa ala comunité profesionala
- capacità da colaboré y se baraté fora sön les ativités concordades cun le coordinadú/la coordinadëssa dl practicum, le tutor/la tutora, le *team* de maestri y maestres y i compagns/les compagnes de stüde
- adoranza dl lessich spezifich profesional
- adoranza de tecniches y formes de comunicaziun spezifiches adatades a constesc y partners de comunicaziun desvalis (scolina y scora primara)
- adoranza de pratiches por ascuté sö ativamënter y por comuniché te na manira empatica
- adoranza de modalités de comunicaziun adatades ala comunicaziun digitala
- adoranza de tecniches y stromënc por na documentaziun efiziënta dla esperiënza tl portfolio

Capazität de apredimënt:

- adoranza dla autovalutaziun y dla valutaziun di atri (tutor/tutora, coordinadú/coordinadëssa dl practicum, colegs/coleghes y i.i.) por svilupé inant les competënzes personales
- svilup de consciënza dl laur y dla responsabilité dla profesciun da maester/maestra
- adoranza de theories cun pinsier critich por agí tla pratica y adoranza dla pratica instëssa por inrescí theories
- svilup de capacités de flessibilité, adamatënt, gestiun dl laur te dōta sūa complessité
- svilup de prospetives de n apredimënt che dōra dōta la vita

	(<i>lifelong learning</i>), te na otica de svilup personal y de inovaziun didatica
Modalité d'ejam	<p>Al é preodü n <i>colloquium</i> a usc cun les coordinadësses/i coordinadus dl practicum pian ia dala presentaziun dl portfolio. Le portfolio vëgn scrit te trëi lingac: ladin, talian y todësch. La valutaziun positiva dl practicum diret é propedeutich ala discussiun dl portfolio dal ejam a usc. L'ejam se stlùj jö cun l'atribuziun de na nota finala sora, sintesa dles valutaziuns dles döes esperiënzes fates y documentades tl portfolio y dl resultat dla proa a usc.</p>
Lingaz d'ejam	Ladin
Criters de valutaziun y assegnaziun dla nota	<p>Por la valutaziun positiva dl practicum mëss dötes chëstes perts ester positives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • practicum indiret (partecipaziun ativa) • practicum diret (esperiënzes fates, <i>feedback</i> dl/a tutor/a, vijita dl coordinadú/dla coordinadëssa dl practicum) • portfolio (documentaziun y riflessciun) • <i>colloquium</i> dl ejam (argomentaziun y coerënza) <p>Al vëgn dé na nota finala sora, sintesa di resultat dles perts descrites dessura.</p> <p>Tl cajo de na valutaziun negativa de döt le modul, vëgnel tigní cunt de eventuales perts stlütës jö positivamënter tles sesciuns d'ejam che vëgn do. Tl cajo de na valutaziun negativa dl modul por trëi iadi consecutifs, ne ti él al studënt/ala studënta aladô dl regolamënt di ejams, nia cunzedü da se scrí ite por chësc ejam tles proscimes trëi sescions (art. 6, coma 4 dl regolamënt di ejams de profit).</p> <p>Criters de valutaziun</p> <ul style="list-style-type: none"> • respet dl regolamënt dl practicum • partecipaziun ativa y responsabla tratan le practicum indiret • capacità da agí profesionalmënter meton tla pratica les competënzes dades dant dal profil profesional • portignënza y coerënza dla documentaziun y di argomënc tratá • tlerëza tla esposiziun y coerënza tla argomentaziun • coretëza ortografica y gramaticala • capacità de analisa critica • capacità de elaboraziun y riflessciun dles esperiënzes • capacità da integré teoria y pratica • capacità da integré y amplié le plann de svilup personal y profesional cun coerënza, cosciënza y en relaziun ales esperiënzes fates y documentades • coerënza danter l'esperienza fata, la documentaziun y riflessciun tl portfolio y l'esposiziun a usc tratan le <i>colloquium</i> d'ejam. <p>Le <i>feedback</i> dla tutora/dl tutor vëgn tut ite tla valutaziun te na manira adeguada.</p>
Bibliografia de oblianza	<ul style="list-style-type: none"> • Departimënt Educaziun y Cultura Ladina (ed.), Indicaziuns Provinziales por les scolines ladines, Provincia Autonoma de Balsan-Südtirol, Balsan 2013 (cun integraziun dla delibera

	<p>dla Junta Provinciala Nr. 255 di 15.04.2020)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intendènza Ladina (ed.), Indicaziuns Provinziales por les scores elementares y mesanes, Provincia Autonoma de Balsan-Südtirol, Balsan 2009 • Linee guida per La formulazione dei giudizi descrittivi nella valutazione periodica e finale della scuola primaria – MIUR 2020 • Materiai metüs a desposiziun tratan les incuntades de practicum indiret.
<p>Bibliografia consiada</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La formazione docente per l'inclusione. Profilo dei Docenti Inclusivi - Agenzia Europea per lo sviluppo degli Alunni disabili • Repertorio BES della Scuola Italiana della Provincia di Bolzano – Servizio Inclusione del Dipartimento Istruzione e Formazione Italiana – 2018